

gjøre dem, forcere dem bort, drive Byttehandel med dem osv. Hans Betsielse er ikke nogen anden end den meget begrænsede at omsætte slige Gjenstande i Penge til Statskassens Fordel, det vil sige: sælge dem.

At der i vor Administration skulde have uddannet sig en herfra forskjellig Praxis, vides ikke at være hævdet af Nogen. De ikke ganske faa Tilfælde, hvor fast Eiendom, siden Grundloven blev givet, er solgt for Statskassens Regning enten i Genhold til Posten paa Finantsloven eller i Genhold til Administrationens almindelige Forsorg for Statsvellet, give sikkert nok ikke nogen Støtte for den Antagelse, at Administrationen i slige Tilfælde skulde kunne bevæge sig udenfor Grænserne af det juridiske Begreb om Kjøb og Salg. Og dersom den ovenfor anførte Post i Finantslovene fra 1869—70 til 1874—75 ikke viser Andet, saa viser den i alt Fald det, at det aldrig er faldet de siddende Ministerier, der have haft med denne Sag at gjøre, ind, at der her var Tale om nogen anden Betsielse end Betsielsen til at sælge. Om Ministeriet kunde have solgt ogsaa uden den nævnte Post paa Finantsloven, er det særskilt at undersøge; det Praktiske og det Visse er, at Ministeriet ikke kunde have afhændet Kirkepladsen paa anden Maade end ved Salg, og dette er anerkjendt til Overflod ved Udtrykkene i Finantslovene.

Saaledes som Kontrakten er fortolket og fuldbyrdet i Skjødet, kan det neppe bestrides, at hele Pladsen med Ruinen er afhændet til Statsraad Lietgen. Derimod kan denne Afhændelse neppe siges at være slet ved egentligt Salg, da en større eller mindre Del af den paagjældende Eiendoms Værdi maa antages at være afhændet uden vederlag, idet den Del af vederlaget, der repræsenteres ved en af Kjøberens — forøvrigt under usikre Garantier -- overtaget Byggeforpligtelse, ikke indeholder nogen pekuniær Fordel for Statskassen. At ingen Minister kunde være berettiget til uden Bevilling at foretage en saadan Afhændelse, maa være ligesaa uivildsomt, som at det ikke heri gjør nogen Forandring, at den trufulde Disposition er tænkt at skulle komme en Kirke til Gode. Selv assæt fra, at der end ikke er nogen Sikkerhed for, at denne Kirke vil blive benyttet i Folketjens Tjeneste, er der ingen som helst Hjemmel for Administrationen til uden Bevilling at anbringe Statens Grunde og Bygninger i Kirker, lige saa lidt som Statens rede Penge kunne anvendes paa denne Maade.

Ved Siden af det anførte Indhold af Retshandelen, som i Dieblisset alene har praktisk Betydning, og som antages at repræsentere et Tab for Statskassen af neppe mindre end en halv Million Kroner,* giver den samme Retshandel ved en Slags donatio spei Staten Udfigt til en fremtidig Erhvervelse

*) For at opnaa en nyagtigere Bestemmelse af de her omhandlede Værdier tilfrem Udvalget under 30te Oktober 1876 Finantsministeren Følgende:

„Udvalget tillader sig med Hensyn til Frederiks Kirkeplads at annøde det høitærede Finantsministerium om at lade foretage en saglyndig Taxation

- 1) over hele Pladsens Værdi som Byggegrund, naar Ruinen tænkes fjernet og uden andre Begrænsninger i Areal et end de for Grundens fordelagtigste Afhændelse nødvendige Gadeanlæg (der vil formentlig i Ministeriet forefindes en tidligere Plan, der herved lader sig lægge til Grund),
- 2) over Ruinens Værdi som Materiale og over de med Pladsen afhændede Bygningers Værdi dels som saadanne, dels som Materiale,
- 3) over den Del af Pladsen, som, med Undtagelse af Ruinen og dermed nærmeste Omgivelse, efter Kontrakten med Statsraad Lietgen skal udlægges til privat Bebyggelse. (Den i Kontrakten omhandlede Plan, som antages at være i Ministeriets Besiddelse, vilde herved være at lægge til Grund.)
- 4) over Pladsens og de paa samme værende Bygningers Leieværdi i deres nuværende Tilstand. (Den virkelige Leie efter de faktisk bestaaende Leiekontrakter ønskes tillige oplyst.)

Med Hensyn til 1 og 3 ønskes Taxationskommissionens Udtalelse om den Forandring i Værdien, som paa Grund af Konjunkturerne maatte være indtraadt siden Kontraktens Datum den 1ste Juli 1874.”

I Skrivelse af 12te December 1876 har Finantsministeren svaret:

„Det vil neppe være undgaaet der ere Udalgs Opmærksomhed, at en saglyndig Taxation i enhver af de nævnte Retninger aldeles nødvendig maatte være betinget af fuldkommen fri Afgang til den paagjældende Eiendom og en i det Enkelte gaende Undersøgelse af